

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

47. ÉVFOLYAM

1981. OKTÓBER

5. SZÁM

Emlékezünk az 1956-os Nemzeti Szabadságharcra

(Készséggel adunk helyt a Református Lelkészegyesület kérésének az alábbi nyilatkozat leközlésére. Nyilvánvaló, hogy az evangélikus lelkeszek is egyetértenek annak tartalmával. Közgylésük ideje azonban lapzárta utánra esik, így esetleges hasonló nyilatkozatokat csak jövő számban közölhetjük.)

Mi, az amerikai magyar református egyházak lelkeszei Istenbe vetett hittel és szent meggyőződéssel valljuk, hogy az 1956 október—novemberi magyar szabadságharc magyar néptünk győzelme volt az őt elnyomó és nemzeti létében megsemmisíteni akaró zsarnokság felett.

Hálátelt szívvel borulunk le a 25. évfordulón a népek és nemzetek Úra előtt és mondunk köszönetet, hogy magyar népünket megáldotta a Szentlélek erejével, világosságával, hogy egy igaz, tiszta és szent cél érdekében áldozatot tudott hozni, szembeszállva a világ egyik legnagyobb, — minden igazat és jót eltiporni akaró hatalmával.

Hálát adunk a Mindenek Urának, hogy magyar testvéreink lelkét úgy áthatotta a nemzeti öntudat, a szabadság szent érzése, a fajtájuk fennmaradásáért érzett áldozatos felelősség, hogy minden emberi segítség nélkül csak Istenre támaszkodva tudtak harcolni. Azzal a biztos reménnyel, amellyel drága őseink oly sokszor győzelemre vitték a háromszínű magyar lobogót, hirdelve és élve: "Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk".

Mi, Amerikában és Kanadában élő magyarok nem szűnünk meg imádkozni, hogy az 1956 ószén kihullott drága magyar vér ne legyen hiábavaló áldozat, hanem hatalmas erő, amely felszabadítja sokat szenvedett nemzetünket az idegen elnyomás alól.

Imádkozunk azért, hogy drága szülőhazánkban minden magyar gyermek megtanulhassa, hogy neki edesatyja az örökké élő Isten és Megváltója az Úr Jézus Krisztus. Imádkozunk azért, hogy az Anyaszentegyházban az Isten Szent Igéje szabadon hirdettessék és a hitetlenség, kegyetlenség és embertelenség szűnjék meg és néptünk kemény verejtékkel végzett munkájának gyümölcsét maga élvezhesse, megvallhassa hitét és élhesse magyarságát. Ezekkel a gondolatokkal emlékezünk hőseinkre és mártírjainkra a dicsőséges magyar szabadságharc 25. évfordulóján.

AZ AMERIKAI MAGYAR REFORMÁTUS
LELKÉSZ EGYESÜLET

"Krisztus — a világ reménysége"

Magyarországon lesz a 7. evangélikus világgyűlés

MEGTISZTELTETÉS

Tavaly nyáron lett ismeretes a Evangélikus Világszövetség végrehajtó bizottságának az a határozata, hogy a legközelebbi világgyűlés színhelye 1984-ben Magyarország lesz. Idei ülésén eldöntötte a végrehajtó bizottság a világgyűlés témáját is: "Krisztus a világ reménysége."

NAGY ESEMÉNY

Bármelyik országban jelentős eseménynek számítana egy evangélikus világgyűlés. Nem tömeg-eseményről van ugyan szó, méretei nem olyanok, mint a tízezres tömeget vonzó német Kirchentagé, vagy egy eucharisztikus kongresszusé. De a világ 75 milliónyi evangélikussága képviselőinek találkozója és tárgyalásai nagy figyelmet vonnak magukra, s ennek következtében a vendéglátó országra és egyházra is. Ha a világgyűlés kerete olyan lesz, mint 1977-ben Dar-es-Salaamban volt, a kb. 800 kiküldöttet több mint feleannyi sajtó-, rádió- és TV tudósító fogja követni Budapestre.

Érthető, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház széleskörű előkészületeket tesz a nagy rendezvényre. Négy nagy előkészítő bizottság és egy sereg albizottság dolgozik máris a terveken. 80 gyülekezetet kap külföldi látogatót a világgyűlés ideje alatt. Nyár elején a Világszövetség öttagú küldöttsége ötnapos budapesti látogatás keretében indította be a helyi előkészületeket. Többmillió forintnyi anyagi bázist szándékozik a magyarországi egyház önkéntes adományokból létrehozni a világgyűléssel kapcsolatos sok részlet lebonyolítására.

Nagy megtiszteltetés a magyarországi evangélikusság számára, hogy ez a nagy esemény hazánkban fog lezajlani. Aligha is tudta volna ezt valamelyik más kelet-európai ország vállalni. Van ugyanis a világgyűlések megrendezésében egy bizonyos törvényszerűség. Alkalomról-alkalomra más és más világrészre esik a választás. Eddig három világgyűlés volt Európában (Lund 1947, Hannover 1952, Helsinki 1963), egy az Egyesült Államokban (Minneapolis 1957), egy a "harmadik világban" (Dar-es-Salaam 1977), egyet pedig az utolsó percben kellett a harmadik világból a braziliai Porto Alegreből Európába helyezni (Evian 1970). Erős volt ezért a kívánság, hogy most a "második világ" kerüljön sorra.

De éppen ezért nem lehet egy világgyűlést úgy felfogni, hogy valamelyik egyházat, vagy méghozzá annak vezetőségét "kitünteti" vagy "jutalmazza" a Világszövetség annak ottani megrendezésével, vagy azonosítja magát vele. Így lehetne érteni azt a kijelentést, melyet a Magyarországi Evangélikus Egyház püspök-elnöke, Káldy Zoltán tett az Evangélikus Élet szerint: "A meghívás elfogadása nagyon megtisztelő a Magyarországi Evangélikus Egyház számára. Egyben eddigi munkájának az elismerését is jelenti. Ugyanakkor hangsúlyoznunk kell a Magyar Népköztársaság egyházpolitikájának helyességét." A világgyűlés helyének meghatározása nem állásfoglalás valamely egyház, vagy annak vezetőisége, vagy az illető ország politikája,

vagy társadalmi rendje mellett. Aligha volt valaki is, aki így fogta volna fel pl. a negyedik világgyűlésnek Helsinkibe, vagy a hatodiknak Dar-es-Salaamba való helyezését.

Nem is első eset, hogy evangélikus világgyűlést Kelet-Európába terveznek. 1923-ban Söderblom svéd érsek Budapestet javasolta a Lutheránus Világkonvent (a Világszövetség "elődjé") alapító ülése helyéül. (Ez

a gyűlés végül is Eisenachban folyt le, — Söderblom persze aligha álmolta volna, hogy az 1980-as években Eisenach a "2. világhoz" tartozó lesz.) Az 1970-es világgyűlést a Német Demokratikus Köztársaságban szándékozott megtartani a Világszövetség. Mikor világossá lett, hogy ez nem lehetséges, akkor kellett a gyűlést áthelyezni Porto Alegrebe s végül is Evianba.

SOK POZITÍVUM

De mindattól a sok politikai meléközrejtől eltekintve, mely a világgyűlést kísérni fogja, s amely már az előkészületekben is nyilvánvalóvá lett, a világgyűlés Magyarországon való tartását *pozitívan* kell értékelnünk.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy a magyar evangélikusságnak *van mondanivalója* a világ evangélikussága felé. Magyarországon ma sok-sok lelkész és egyháztag mutat elismerésreméltó egyházhűséget. Az egyház számára szabott szűk kereteken belül maximálisan használják ki az evangélium lehetőségeit. Nem utolsó sorban a szórványlelkészek önfeláldozó, "ön-elégető" munkája sok ország elpuhult lelkészi kara számára példamutató lehet. Az egyház intézményei: öregotthonok, fogyatékosok ápolására szolgáló szeretetintézmények, eleven keresztyén hit tanúbizonyságai. Impozáns a fiatal lelkészek teológiai-éhsége, a maroknyi magyar evangélikusság teológiai és liturgiai munkája. Mindezt a külföldi magyar evangélikusság is féltő szeretettel és imádságos lélekkel figyeli és követi.

Pozitív dolog lesz, hogy a világgyűléssel kapcsolatban sok *gyülekezet* is kapcsolatot talál a világ evangélikusságával. Néhány egyházi vezető járja ugyan a világot különböző nemzetközi egyházi és nem-egyházi megbízásokkal. De 1984-ben a magyarországi gyülekezetek népe is többet fog megtudni pl. az ázsiai és afrikai testvéregyházak missziójáról, mint eddig.

Sok *lelkész* is bele fog ilyen módon kerülni a világkeresztyénség lüktető vérkeringésébe. Vannak közöttük, akik mind nyelvtudásuk, mind teológiai felkészültségük alapján ezt már rég megtehették volna. De mert nem követik az otthoni egyházvezetőség szólamait, külföldre jutásukat az egyházvezetőség az egyházi "köz-

érdek" szempontjából nem tartja kívánatosnak.

A *külföldi látogatók* számára is jelentős, hogy saját szemmel tudják megismerni a magyar evangélikusság gondját-baját. A hivatalos egyházi nyilatkozatok szerint "minden a legnagyobb rendben van". A nyitott szemmel járó résztvevők az érem másik oldalát is megismerhetik, s így válhatnak barátaivá egyházunknak, akik imádsággal és segítőkészséggel fognak mellette állni.

Mindez talán *önvizsgálatra* is készítheti a magyarországi egyházi vezetőséget. Hiszen hittestvérek az egész világról a helyszínen fogják őket faggatni az egyház helyzetéről, annak az államhoz való viszonyáról, az egyházon belüli teológiai szólás-szabadságról, a hitoktatásról, egyházi ifjúsági munkáról és sok más dologról.

VALLÁSTÉTEL

Reméljük továbbá, hogy az 1984-es evangélikus világgyűlés a magyar *társadalom felé is* "látható" lesz. Nem számíthatunk olyan nyilvános eseményekre, mint 1963-ban a rokon Finnországban, ahol 3000 ember hallgatta Kekkonen elnök előadását a finn evangélikusságról és 40.000 résztvevő volt a záróünnepélyen a helsinki olimpiai stadionban. De kell, hogy legyen egy egyházi világgyűlésnek nyilvános hitvallása a társadalom felé is.

Reményt ad a gyűlés *témája* arra is, hogy egyházi és teológiai kérdések kerülnek elsősorban az előadások és viták központjába. Divat manapság a jövő reménységét elsősorban abban látni, hogy az egyház és a "világ" közös erővel járulnak hozzá a szociáletikai feladatok megoldásához. A gyűlés témája azonban a hit központja felé mutat: a keresztyén hit nem valamiféle elmélet, vagy ideológia, hanem annak központjában egy személy áll: Jézus Krisztus. Az egyház cselekvésének alapja és kiindulópontja a Krisztus-hit. Nagy dolog lenne, ha ezt sem az egyházi, sem a világi sajtó nem hallgatná el.

A főhangsúly elvégre nem a vendéglátó országon van, hanem azon a *vallástételen*, melyet egy ilyen világgyűlés tesz a világ reménysége, Jézus Krisztus mellett. Bárcsak ebben lenne a budapesti világgyűlés legnagyobb jelentősége!

Terray László

Kórházlátogatás

REMÉNYIK SÁNDOR EMLÉKÉNEK*

Akkor jelent meg Babits "Jónás könyve", és kórházi szobádba beköszöntve, nagy örömmel olvastam fel neked. Utunk az imádsághoz vezetett, hogy mi is azt kérjük: "Bár verseim csücskére tőle volna szabva rím, előre kész, s mely itt áll polcomon, szent Bibliája lenne verstanom!"

Szívünkben áment mondtunk mind a ketten, Elbúcsúztunk, és én hazasiettem, hogy Jónás imájára emlékezve, boldog sorokat rójak neked este: "Elindulhattunk keletről és délről, hegyek ormáról és völgyek öléről, bús, vak utakra vihettél a vérünk, most mégis mind az Egyetlenhez érünk, ki küzdve előbb kétellyel, közönnnyel, ki friss, harmatos hajnali örömmel."

Mintha mindez most történt volna nemrég, olyan eleven még a kedves emlék... halk hangod és fénylő tekinteted, amint te olvasol új verseket.

Hazamentél. Többé nem láttalak. Pihensz a házsongárdi hant alatt. Ilyen az életünk... tűnő lehellet.

Amikor ott állhattam sírod mellett, könnyet hullatott a borongós ég is. — biztattak drága, örökülmaradt soraid, mint fénylő napsugarak.

TÜRMEZEI ERZSÉBET

*Nagy evangélikus költőnk 40 éve, 1941. október 24-én halt meg Kolozsvárott.

Az idei
SAJTÓVASÁRNAP
november 22-én lesz
az
ERŐS VÁR
támogatására!

Öt óraker indult el a hivatalból, mint rendesen. Igyekezett hazafelé. Útközben leszállt, kicsit gyalog akart menni, hogy kiszellőztesse a fejét. Volt aznap gondja elég. Milyen jó, hogy hosszabbodnak a napok, vasárnap talán már hosszabban lehetne kirándulni az egész családdal, nem még vasárnaponként is otthon dolgozni. Kell az a kis mozgás a jó levegőn!

Mikor befordult a "saját" utcájába, szinte már behúnyt szemmel is hazatalált volna. Sietett, hogy mielőbb karjába zárja az övéit. Örült az életnek, otthonának, az egész zökkenésmentes napnak. Hirtelen a szeméhez kapott, mert éles fájdalom hasított bele. Az egész olyan gyorsan történt, hogy először fel sem fogta mi baja esett, csak amikor a szemét nem tudta a fájdalomtól kinyitni, akkor ijedt meg. Valahonnan valami belevágódott, erre emlékezett, mintha éles késsel hasítottak volna bele. Később kiderült, hogy valaki légpuskából lőtt rá. De ki és honnan lőttek rá? Az elkövető látatlan maradt, sajnos büntetlen is. A férfi soha többé nem látott, elvesztette a szemevilágát.

Aznap éppen látogatóban voltam a kórházban, a férfi felesége kétségbeesett zokogás közben mondta el este, hogy mi történt. Volt ezen kívül nekem is meglepetésem. Az egyik kórházi szobába mintegy osztálynyi fiatal fiú, lány vonult be, hogy meglátogassák társukat, akit verekezés közben kidobtak a harmadik emeletről. Isten csodája, hogy életben maradt. Szószoros értelmében összedrótózza feküdt már hetek óta.

Este hazai híreinkben gyűjtogatósról, gyermekrablásról hallottam, a külföldi hírek revolverlövésről, túszokról, gyilkosságokról, félelemmel átítatott mai világunk örült ötleteiről számoltak be, amelyek talán a betegségnél is rosszabbak. Bírakat ejtettek foglyul, a rend őreire törtek, félelem, bizonytalanság, szorongás légkörét hagyva maguk mögött. Az ember nyugodtan elindul munkahelyére és nem tudhatja, mikor esik valamilyen ostoba ötlet, meggondolatlan veszélyes játék áldozatául.

Az emberek többsége sajnos, közbömbösen megy el ezek mellett az események mellett, amelyek végül a rendbontásra irányulnak. Nem gondolnak arra, hogy gyermekeiknek

NAPJAINK

Gyarmathy Irén

egy szép napon eszükbe jut a látottakat leutánozni, legyen a példa az utcáról, a moziból, vagy éppen valamelyik televízió filmjéből való.

Pedig a jövő társadalma most alakul és csak akkor lesz maradandóan erős, ha megtanul építeni, ha ismeri a kölcsönös segítség iratlan szabályát, a rendfenntartás, a becsületes munka alapvető jellemzőit.

De nem törődni azzal, ami körülöttünk történik, szemet hűnyini afelett, ami csak másokkal esik meg és nem hallani a puskaropogást, mert pillanatnyilag messze van tőlünk, struccpolitika, vétkes lelkiismeretlenség. Mert velünk is előfordulhat, hogy valaki kedvtelésből kilövi a szemünket, ma még csak légpuskával, vagy élve kerülünk ki egy ablakon át történő kidobás után.

Paradoxonnak hat, de mégis igaz, hogy állam, amelyben nincsenek rendbontók, amit mindenki kívánna, éppen olyan elképzelhetetlen, mint az emberi szervezet baktériumok nélkül. A világ hatalmas szervezetének is szüksége van egy bizonyos mennyiségű élősködőre, hogy ellenállóképességét megerősítse, mint a kolibacillusok, amelyeket egyetlen orvos sem irtana ki, de ha elszaporodnának, veszélyessé lehet-

nek, kikezdenék az ember, az állam egészséges rendjét is.

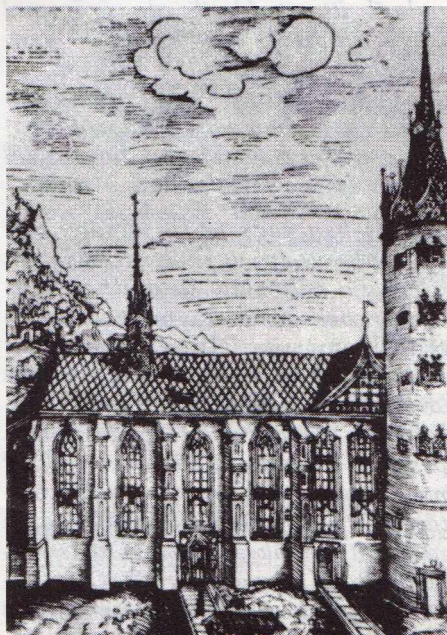
Nem fiatalok és öregek harcáról van itt szó. A magam részéről fiatalnak tartok minden olyan bármilyen korú embert, akinek meg van a bátorsága a cselekvésre, a tetterre, a munkára, aki a meglévőt igyekszik megváltoztatni abban a hitben, hogy a változással javulás következik be. De ehhez a bátorsághoz bölcsesség is kell, amely mérlegel, anélkül, hogy gátolna.

Öreg az, aki azt hiszi magáról, hogy mindig igaza van. Fiatal az, aki sohasem fárad el az igazság keresésében.

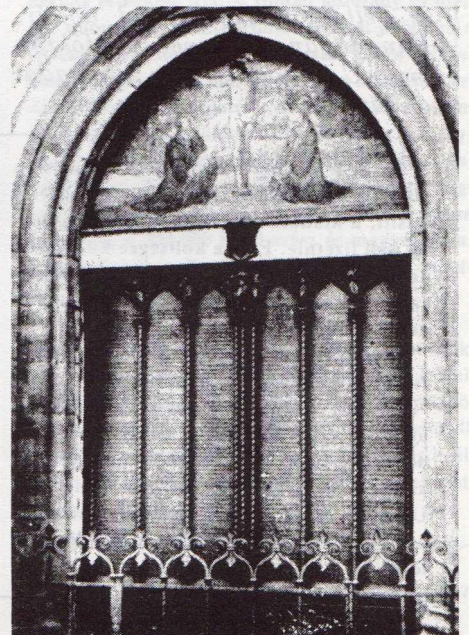
A fiatalság nem mindig életkor, hanem akaraterő, képzelőtehetség, érzelmi frissesség. Az évek száma miatt nem lesz még mindenki öreg, de öreggé válik, ha elveit, hitét feladja.

Minden szívu mélyén van egy kis felvevő készülék. A remény, az öröm, a bátorság üzeneteit veszi fel. Addig vagy fiatal, amíg ezekre rezonálsz. De ha a szíved húrjai megpatannak, és a pesszimizmus és cinizmus jégkérge bevon, akkor öregedni kezdesz.

De légy akár fiatal, akár öreg, jövődből, építéseiteből ne hagyd ki Istenedet. Legyen benne örömeidben, jószándékodban, lelkiismerettedben, hogy esztelen, romboló játékaik között senki ne nyomhassa meg a gombot, amely lángba boríthatja a világot.

A wittenbergi vártemplom Luther idejében.

A bronzbaöntött 95 tétel a wittenbergi vártemplom ajtaján.

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

A "Lutheran Church in America"
Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:

Juhász Imre

Munkatársak:

a magyar evangélikus lelkészek.

"ERŐS VÁR"

(USPS 178560)

P. O. Box 02148, Cleveland, Ohio 44102

Published by the
Hungarian Conference

of the Lutheran Church in America.

Issued bi-monthly: February, April, June,
August, October, and December.

No. 5. (216) Vol. 47.
OCTOBER 1981

Subscription: \$3.00 a year.

Second-class postage paid
at Cleveland, Ohio.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

"ERŐS VÁR"

P. O. BOX 02148
CLEVELAND, OHIO 44102

Az "ERŐS VÁR" előfizetési díja belföldön egy évre 3 dollár. Kanadában és egyéb külföldön évi 4 U.S. dollár, vagy 5 kanadai dollár.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nem-előfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a "Zip Code" szám feltüntetésével együtt! Az újságot "Zip Code" szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címközlésnél tüntessék fel az utca megjelölését is: pl. St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postai zónákban azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Printed by
Classic Printing Corporation
9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

LUTHER, MINT LELKIGONDOZÓ

Luther Márton a lelkigondozásról nem írt tudományos teológiai munkát, azonban személyiségének varázsaival, életével és szolgálatával valószínűsítette meg az evangélikus lelkigondozó ma is vonzó alakját. Ebbeli szolgálatából közlünk az alábbiakban néhány példát.

*

Senkinek sem tartozunk semmivel, mint szeretettel s szeretet által felebarátainkat szolgálni.

*

Karácsonyi ünnepek előtt történt, mikor Luther dolgozószobájában ült a könyvei mellett, hogy megjelent az ajtóban Kata asszony s így szólt férjéhez: Ugyan Márton, légy oly szíves és menj a bölcső mellé s vigyázz a kis Jancsira, mert dolgozni akarok. Szó nélkül teljesíti Luther felesége kérését s viszi magával a Bibliáját. Oda ül a bölcső mellé s amint nézi kicsiny, tehetetlen gyermekét, arra gondol, hogy az Isten Fia is ilyen szegény gyermek volt. Fogja a hárfáját, énekelni kezd és megszületik egyik legszebb karácsonyi énekünk: Mennyből jövén az angyalok . . .

*

Luthert, mint a haldoklók lelkipásztorát, ott láttuk ülni kislánya halálos ágya mellett. "Magdolnácska, kislányom — szól a haldoklóhoz —, tudom, hogy örömmel maradnál itt atyádnál, de örömmel mégy Ahhoz az atyához is." "Igen, édesapám — válaszolt a leányka —, ahogy Isten akarja." Ez a válasz mutatja legszebben lelkigondozói sikerét. A gyászt is így viselte, hogy azzal mások épülését szolgálta.

*

1535-ben nagy pestis járvány volt Wittenbergben, úgyhogy az egyetem is Jénába költözött. De Luther Wittenbergben maradt, mert azt tartotta, hogy mint lelkipásztornak, ott a helye. A betegeket szorgalmasan látogatta és vigasztalta. Egyik jóbarátja, dr. Sebald és a felesége szintén pestisbe estek s amikor őket egyszer meglátogatta: apa és anya halva voltak már s a gyermekek siránkoztak a meghalt szülők mellett. Luther vigasztalta a szegény árvákat, imádkozott velük s azután kézen fogta őket s a házába vezette. Felesége hasonlóképp, szeretettel és bizalommal fogadta őket s úgy bánt velük, mint

ha a saját gyermekei lettek volna. Sokan Isten-kísértésnek tartották, hogy Luther a gyermekeket a pestis bacilusokkal megfertőzve a házába fogadta. De ő azt felelte: Hittel szeretetet gyakorolni a Krisztus parancsa szerint nem Isten-kísértés. Aki a Krisztus szava szerint cselekszik, ha meghal is él.

*

1540-ben a szász választófejedelem a súlyos betegen fekvő Melancthon ágyához hívatta Luthert. Miután megdöbbenve látta, hogy "az ördög hogy elnyomorította ezt a jobbkezét", hosszasan és elmerülve imádkozott az ablaknál, azután beteg barátjához fordulva, így szólt: "Légy jókedvű, Fülöp, nem fogsz meghalni, Isten nem akarja a bűnös ember halálát, hanem hogy megtérjen és éljen. Életre és nem halálra van kedve. Ha Isten a legnagyobb bűnösöket, kik e világra jöttek, mint Ádámot és Évát, ismét kegyelmébe hívta és fogadta, sokkal kevésbé akar téged, Fülöp, eltaszítani, sem azt nem akarja, hogy a bűnben romolj el. Ne hagyj ezért helyet a szomorúságnak, s ne légy a magad gyilkosa, hanem bízzál az Úrban, aki tud ölni, de eleveníteni is."

Melancthon nem akarta tartóztatni Luthert s szerencsés utat kívánt neki. Luther azonban nem ügyelt rá, maga hozott be ételt s mikor a beteg nem akart enni, unszolta: "Enned kell Fülöp, az én kedvemért, vagy kiátkozlak!"

Maga Luther úgy nyilatkozott Melancthonért való imádságáról, hogy "az Úristennek meg kellett szenvednie tőlem, mert odadobtam neki az imádságos zsákot az ajtaja elé, az ima meghallgatásáról szóló összes ígérekkel együtt, melyeket az Írás csak megemlít, úgy, hogy meg kellett engem hallgatni, különben hogyan bízhatnék ígéreteiben?"

*

A vidám gondolatok ébresztésére Isten a zenét adta. Jóákhim fejedelemnek a lelki vigasztalásról beszélve, így szólt: "A lelki vigasz nélkül a külső kevés, a lelkit kell felébreszteni. Elizeus zsolttárral élénkítette magát, Dávidnak a hárfája volt szerencséje és öröme. Az ének és zene egészségünkre és a gonosz elűzésére szolgál. Ha szomorú vagy, szólj: Föl!

Krisztus Uramnak dalt kell zengenem — mert az Írás arra tanít, hogy Ő örömmel hallja a vidám éneket és a húros zenét. Nyúlj fürgén a hangszerhez és zengedeztesd, míg a rossz gondolatok elmúlnak. Az ördög visszajön s gondot és szomorú gondolatokat hoz, de te gyorsan állj ellene s mondd: Ki innen, ördög! — most Krisztus Uramnak kell énekelnem és játszanom!”

*

Spalatinhoz, aki egy kudarcot nagyon a szívére vett, ezeket a vigasztaló és erősítő szavakat intézi: “Gondold, hogy én Luther, vagyok Péter, ki kezemet nyújtom és szólok: kelj fel és járj, a Jézus Krisztus nevében! Így, Spalatinom, hallgasd és higgy azoknak, amiket Krisztus által mond neked, mert tudom, hogy nem tévedek, sem nem a Sátánból beszélek. Krisztus szól általam és parancsolja, hogy a közös hitben testvéred szavára Benne higgy! Ő maga old fel a bűnöd és minden bűneid alól. Így részesülünk a te vétkeidben és hordozzuk azokat veled együtt. Meglásd, hogy részestárs légy velünk a vigasztalásban is, amely biztos és igaz, magától a mi Urunktól való, hogy adjuk azt neked is elfogadásra, mivel amiként mi nem akarunk téged szomorúsággal gyötörni, úgy ő maga sokkal inkább nem akar. Ne utasítsd el azt, aki részt vesz bajodban és vigasztal s gyűlöli és kárhóztatja a Sá-

tán gyötréseit, amik a te szomorúságodat okozzák. Ne engedj az ördögnek, hogy más Krisztust alakítson neked, mint amilyen a valódi. Ha Isten azt parancsolta, hogy egyik ember vigasztalja a másikat, akkor azt is rendeli, hogy hinni kell a testvéri vigasztalásnak.”

*

Egyszer Lutherhez jött egy ember, aki házépítés közben leesett az állványról és semmi baja se történt s így szólt: Az Istennek engem igen kellett szeretnie. Erre Luther azt felelte: Kedves barátom, másban és ott

Érdekes, hogy...

...Tollas Tibor, a nyugati magyar irodalom nagytekinélyű művelője *Lojaltság — de kivel?* címmel írt cikket a *Nemzetőr* szeptemberi számába, mely szerint az Anyanyelvi Konferenciázók nem a magyar néppel szemben lojálisok, hanem a magyar népet elnyomó diktatúrával kötöttek politikai koalíciót. “Míndezt, úgy érzem meg kellett írunk Ötvenhat negyedszázados évfordulójának küszöbén, amikor a forradalom tanúl lassan elnémulnak...”

*

...mostanában végzett kísérletek szerint azoknak az egyéneknek, akik hetenként, rendszeresen járnak templomba, sokkal jobb az egészsége, mint azoké, akik ritkán, vagy sohasem járnak. Dr. Berton Kaplan, a North Carolina egyetem orvosprofesszora azt mondja, hogy a templomozók között jelentősen kevesebben szenvednek magas vérnyomásban. Ezt alátámasztja egy izraeli statisztika is: a vallásos zsidók szívbjai előfordulása csak 29 ezrelék, a többiek 58 ezrelékével szemben.

*

...a Nobel-békedíj 77 jelöltje között van Raoul Wallenberg svéd diplomata. Ez azért jelentős, mert a Nobel bizottság csak élő személyek benevezését fogadja el: tehát bizonyítottan látják Wallenberg életbenlétét. Wallenberg a háború végén Budapesten regénybe illő körülmények között több ezer ember életét mentette meg. 1945-ben a “felszabadítók” elhurcolták. A szovjet hatóságok előbb eltagadták őt, később pedig azt állították, hogy 1947-ben meghalt. Újabban azonban egyre több szemtanú kerül nyugatra, akik szerint ma is él valamelyik internáló táborban. Mindenesetre a világközvéleményt ismét foglalkoztatja Wallenberg sorsa. Az Egyesült Államok nemrégén díszpolgárságot adományozott neki. Kalandos életéről állítólag filmet is készítenek majd.

*

...dr. Nánay Endre, a Californiai Magyarság vezércikkírója 1956 negyedszázados évfordulója előtt a Bécs melletti Traiskirchen menekült-táborát kereste fel. Beszámolójából egy részlet: “A traiskircheneri az útlevel birtokában nyugatra érkező lelépők tábora. 1957-ben egyetlen autó sem állt a tábor udvarán. Ma a menekültek autójának tömege parkol a tábor környékén. A luxus- és la-

jobban megismerheted, hogy Isten szeret téged. Tekints a Jézus szenvedéseire s akkor nem lesz okod a kételkedésre, hogy Isten szeret téged.”

*

A hívő, jámbor keresztyéneket Luther ahhoz a lúdhhoz hasonlítja, amelyiket a farkasverem fölé kötnek s amit éhes farkasok akarnak fel-falni. De a lúd életben marad s a farkasok a liba után ugrálva a gödörbe esnek és ott pusztulnak el. Így védelmeznek minket az angyalok, hogy az ördögök, az ordító farkasok el ne pusztítsanak.

kókcocsi Mercedesek tarkítják a képet. A kocsi legnagyobb része a lengyel menekülteké. A tábor normál létszáma 8 ezer. A lengyel ügy miatt ma 14.000 lakója van a tábornak. Ebből 1.000 magyar. Az ezer magyarból kb. 100 Erdélyből érkezett. A folyosók is tele vannak két- és háromemeletes ágyakkal. Szállodákat is bérelt az osztrák belügyminisztérium az egyre érkező menekültek elhelyezésére. A zsúfoltság teljes, de a bánásmód és az ellátás jó... Az erdélyiek határozott állásfoglalása: ‘menekültünk a pokolból’. Ceausescu diktátor ördögi mestersege máglyát készít annak a magyarnak a számára, aki az ezeréves magyar Erdélyben magyar szeretne maradni... A traiskircheneri magyar táborlakók bevándorlása egyre előre dőcög. Az itt már révbejutott magyarságnak nem kellene fukarkodnia a sponzorlevelek kiadásával, mely ha nem is garantálja, de megkönnyíti a bejutás lehetőségét. Mi is menekült voltunk. Rajtunk is a másik magyar segített.”

*

...az amerikai magyar református Kálvin Egyházkerület értesítője írja: A román kormány az idén 100 református jelentkezőből csak hat jelöltnek a felvételét engedélyezte a kolozsvári közös protestáns teológiára. Az elmúlt években átlagosan évi 23 református hallgatót vettek fel, ez a szám 1979-ben 13-ra csökkent. Most pedig az egymilliónyi magyarajkú reformátusság lelkész-utánpótlását tragikusan veszélyezteti ez a szigorú megszorítás. A 70 ezer magyar unitárius számára szintén 6, a 200.000 főnyi szász és magyar evangélikusságból pedig 14 elsőéves teológust vehetnek fel Kolozsvárot.

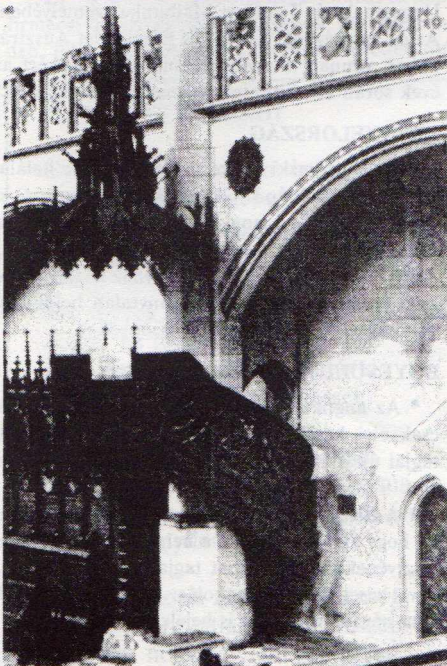
*

...a Vatikán utasítására az amerikai r.k. püspöki kar szigorú vizsgálatot folytat a papképző szemináriumok működésének kiértékelésére. A papnövendékek száma ugyanis 1965 és 1980 között 48 ezerről 12 ezerre csökkent. Számos liberális beállítottságú teológiai tanár máris élesen tiltakozott a vizsgálat ellen.

A hit nem látható, de a cselekedetek által láthatóvá kell válnia.

*

Az adakozást, mint oly sok nagy dolgot, csak a gyakorlás által tanulhatjuk meg.

A wittenbergi vártemplom szószéke. Alatta Luther sírja.

A világban a helyünk

Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól (János 17, 15).

A Bibliától idegen minden olyan elgondolás, amely a keresztyén embert ki akarja szakítani a világból. Luther és a reformáció éppen a Szentírás helyes megértése alapján küzdött a világtól elvonuló kolostori élet ellen és hirdette, hogy a keresztyén embernek a világban a helye.

Jézus Krisztus nem azt kéri, hogy Isten vegye ki a tanítványokat a világból. Hiszen a világ Istené: a teremtés jogán is, de a megváltás jogán is. "Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte, hogy aki hiszen öböne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen" (Ján. 3, 16).

Jézus Krisztus a világban jelölte ki az egyház helyét is és minden egyes keresztyén emberét is. Azt akarja, hogy a keresztyének ne valami lelki üvegházban, világtól elvonultan, elefántcsonttoronyban éljenek. Azt akarja, hogy benne éljenek a mindennapi életben, a társadalomban, annak minden munkájában, építésében, feladatában osztozzanak és segítsenek. Jézus a világra mutat rá, mint a keresztyén szeretet cselekedeteinek területére. Nem valami égi hazában, világtól elvonatkoztatott helyen kell helytállnunk, hanem itt, a földi hazában. Nekünk nem valami különleges és az életől elszakadt területen kell gyakorolnunk keresztyénségünket, hanem a mindennapi munkában való helytállásban.

Jézus Krisztus a mondat második felében azt kéri, hogy Isten őrizzen meg minket a gonosztól. Ebben azért könyörög, hogy mi tisztán maradjunk meg egyháznak, személy szerint pedig Jézus Krisztus tanítványainak. Ebben kitarul feladatunk kettőssége: egyfelől a világban a helyünk, ott kell munkánkkal, hivatásunkkal szolgálnunk a szeretet cselekedeteivel, másfelől ezt egyházként és keresztyén emberként kell megvalósítanunk, hitünkben megmaradva és gyümölcsöt teremtve.

Ebben az igében Jézus Krisztus ott áll az Atya előtt és imádságában könyörög az egész egyházzért és minden keresztyénért, hogy az általa tervezett feladat sikerüljön: a keresztyének ne szakadjanak ki a világból, sőt teljesítsék minden emberi feladatukat, és ugyanakkor megmaradjanak a Jézus Krisztus iránti hitben.

IMÁDSÁG: Jézus Krisztus, te akarsz, hogy a világban maradjunk, azt építsük és gazdagítsuk munkánkkal és hűségünkkel. Add, hogy az emberek jócselekedeteket láthassanak tőlünk és ezért dicsőítsenek Téged. Amen.

(Hétről hétre)

AZ EGYHÁZ HÍREI

MAGYARORSZÁG

* 29 magyar (három Angliából, Ausztriából és Erdélyből), 50 finn és 5 észtr ev. lelkész vett részt a június közepén Helsinkiben tartott finn-ugor lelkésztalálkozón. Az "Evangélikus Élet" c. orsz. hetilap az alkalmi köszöntőt és a résztvevő magyarországi lelkészek név- és beosztásjegyzékét finnül közölte.

* Az országos Béketanács dr. Groó Gyula ev. teol. dékánnak kitüntetett jelvényét, dr. Fabiny Tibor ev. teol. tanárnak, Bárány Gyula győri ev. esperesnek, Pintér János zalaegerszegi ev. espereshelyettesnek és Muncz Frigyes ev. lelkész szerezettethon-igazgatónak emléklapot adományozott.

* A Hazafias Népfront különböző bizottságaiban beválasztott ev. lelkészek száma a lelkészkar 13%-át teszi ki.

* Az orsz. ev. egyházban központi levéltár és négy gyülekezeti szaklevéltár (Békéscsaba, Nyíregyháza, Sopron és Szarvas) működik, melyek iránt egyre növekszik az érdeklődés a különféle tudományágak kutatói részéről.

* Az Ev. Világszöv. 7. nagygyűlésének az előkészítése már serényen folyik. A magyar előkészítő bizottság 4 osztályban és 12 alosztályban működik. Nemrégiben az EVSZ delegációja látogatást tett Budapesten, hogy tájékoztatást nyerjen az előkészületekről. Várható, hogy a plenáris üléseket a jelenleg még építés alatt lévő Sportcsarnokban tartják majd. A nagygyűlés időpontja 1984. július 22—augusztus 5; témája: "Krisztus — a világ reménye".

* A Hazafias Népfront országos tanácsának tagjaival választották meg dr. Lékal László bíborosérseket, dr. Ijjas József és dr. Bánk József r.k. érseket, dr. Káldy Zoltán és dr. Vető Lajos ev., dr. Bartha Tibor és Kovách Attila ref., Timkó Imre g.kat. püspököt, Bíró Imre és dr. Weisz Ferenc r.k. kanonokot, valamint dr. Salgó László főrabbit. Dr. Lékal és dr. Bartha tagjai az orsz. elnökségnek is.

* A "Magyar Hírlap"-ban ez a megjegyzés jelent meg a szeptember első hetére tervezett külföldi magy. protestáns lelkészek hazai fogadását illetően: "Két éve az amerikai magyar katolikus papokkal rendeztünk találkozót Budapesten, az idén megismételjük ugyanezt a protestánsokkal. Az Anyanyelvi Konferencia mellett ez a legfontosabb rendezvényünk 1981-ben ... Amit végzünk politikai munka, nemcsak kultúrális" — jelentette ki Gosztonyi János miniszterhelyettes, a hazai szervező Magyarok Világszövetsége főtájkára.

* A budapesti Deák-téri "Lutheránia" ev. énekkar legutóbb Frankfurtban mutatta be Szokolay Sándor "Ágostai Hittvallás" c. kantátáját. Az énekkar meghívást kapott, hogy 1983-ban a hannoveri egyházi napokon bemutassa Szokolay készülő kantátáját Lutherről; akkor a reformátor születésének 500. évfordulóját ünneplik majd.

* A pozsonyi ev. teológiai fakultáson tiszteletbeli doktorrá avatták dr. Ottylyk Ernőt, az Északi Ev. Egyházkerület püspökét. Bölcsészeti, jogi és teológiai rendes doktorátusai után ez a második díszdoktori kitüntetés: az elsőt a hallel Luther Márton egyetem adományozta.

AUSZTRÁLIA

* A Sydney-i Magyar Evangélikus Gyülekezet július 12-én ünnepi Istentiszteleten emlékezett meg fennállásának 25. évfordulójáról. Igehirdetéssel a nyugatausztráliai Perthből Kemény Péter magy. ev. missziós lelkész szolgált; ő volt a gyülekezet második lelkése 1966—1978 között. Őt követte Breglec Árpád, a jelenlegi lelkész. A jubiláló gyülekezetet áldáskívánással köszöntjük.

* A németországi Braunschweigben még március végén elhunyt Bernhard E. Hierse ev. lelkészben az Adelaide-i magy. evangélikusok egykori pártfogójukat veszítették el. Hierse lelkész 1953—1960 között Adelaideben szolgált s ő tette lehetővé, hogy néhány magyarnyelvű ev. Istentisztelet megtartásra kerülhetett — a skót templomban — 1953-ban és 1954-ben. Úrvacsorát ő osztott németül, míg az igehirdetési és liturgiai szolgálatot magyarul az akkor még teológus Bernhardt Béla, jelenleg clevelandi ev. lelkész végezte. Jézus mondta: "Én vagyok a Feltámadás és az Élet!"

* Az Egyházak Világtanácsa emberi jogok sértését firtató küldöttségét, hogy a benszüllötték körülményeit tanulmányozza, kormánykörökből nem fogadták illő lelkesedéssel. A "Hittből Élünk" c. magy. ev. lapban etekintetben hosszabb cikk jelent meg, igazolván az EVT küldöttség tulajdonképpeni elutasításának a jogosságát.

* A Viktória állambeli Hamiltonban új középiskolát nyitott meg az ev. egyház illetékes egyházkerülete.

* Az ev. egyház Északadelaideben lévő Luther Szemináriumának 99 rendes és 7 rendkívüli hallgatója van; az elsőévesek osztálya csupán 10 diákból áll.

* A benszüllött misszió további eredményeként ezidén két ev. lelkészt is felszenteltek Nahasson Ungwanaka és Traugott Malbunka személyében. Az ev. egyháznak Közép- és Északkelet Ausztráliában vannak missziós állomásai, melyekért az évek során sok kitüntetett elismerésben részesült.

LENGYELORSZÁG

* S. Wyszynski primás, bíborosérsek halálát követően a Vatikán J. Glemp püspököt nevezte ki varsói érsekké és a lengyel r.k. egyház primásává.

* J. Narzynski ev. püspök szerint a Szolidaritás Szakszervezet és a Katolikus Egyház között kialakuló kapcsolatok a klérus aránytalan befolyásával fenyegetik a társadalmi viszonyokat.

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

* Az anglikán egyház zsinati gyűlése egyelőre csak elvi határozatban mondta ki, hogy elvált tagjai újraházasodhatnak egyházi szertartás szerint.

* A Brit Labdarúgószövetség nem engedélyezte, hogy az egyik turnén a helyi, újjászületett keresztyénekből álló csapat tagjai trikójukon Jézus nevét viseljék. A megokolás: Jézus a csapatnak nem névadója és nem is bejelentett patrónusa.

IZRÁEL

* A norvég és finn ev. misszionáriusok munkája nyomán létrejött haifai, jeruzsálemi és telavívi

ev. gyülekezet rövidesen "országos" szervezetet alkot, mint Izraeli Ev. Egyház.

VENEZUELA

* A latinamerikai ev. egyházakról kiadandó ismertetőkönyv szerkesztője **Leskó Károly**, caracasi magy. ev. lelkész. Megbízását a tavaly Bogotában tartott 6. Latinamerikai Ev. Kongresszus-tól kapta.

SZOMÁLIA

* Ebben a 4 millió lakosú, gazdaságilag nagyon szegény országban 1977-től részben a száharai szárazság, részben az etiópiai háború folytán másfélmillió ember keresett eddig menedéket, jobbára nők és gyermekek. A menekültgondozás nehéz feladatát szép koordinálásban a Katolikus Segélyszolgálat, az Egyházi Világszolgálat és az Ev. Világsegély (USA) látja el.

NÉMETORSZÁG (NDK)

* 20 éve, 1961 augusztusában húzatta fel a keletnémet kommunista kormány a Berlińi Falat, smelyet azóta az egész kelet- és nyugatnémet határvonala kiterjesztettek, hogy senki el ne hagyassa a "kommunista paradicsomot". Mégis 198 ezren menekültek el a Fal mögül, közöttük majdnem 3.000 katoná (38 ezren közvetlenül a Falon át, a többiek kerülőúton). Menekülés közben 178 személy vesztette életét.

* 2.5 millió dolláros költséggel korhűen építik újjá a II. világháborúban elpusztult erfurti ágostonrendi kolostort, modern egyházi használatra. Az Ev. Világszöv. 1.8 millió dollárral járul hozzá az építkezéshez. Ebben a kolostorban töltötte egykor szerzetesi éveit Luther Márton.

* A Luther Márton születése 500. évfordulójának 1983-ban esedékes megünneplését előkészítő egyházi bizottság mottóul az Első Parancsolat Kiskáté-beli magyarázatát válaszolta: "Mindennél jobban kell Istent félnünk, szeretnünk és Benne bízunk."

* Ev. egyházi körökben az úrvacsorázás és konfirmáció összefüggésének a kérdése van napirenden, főleg azért, mert sok megkereszteletlen ifjú

is résztvesz egyházi ifjúsági rendezvényeken. A kérdés komplikáltabbá lesz azzal, hogy vajjon nemcsak konfirmáció előtt, hanem keresztség nélkül is Úrvacsorához bocsáthatók-e a gyerekek?

* Illetékes hatóságok ismételten megtiltották, hogy nyugatnémet újságírók résztvegyenek keletnémet egyházi megmozdulásokon.

KÍNA

* A Vatikán Tang Yee-ming püspököt kantoni érsekké nevezte ki; a kinevezést a kommunista kormány jóváhagyta. Tang érsek 22 évet töltött börtönben bírósági tárgyalás nélkül, mert nem szakított a Vatikánnal és így nem csatlakozott a Hazafias Katolikus Szövetséghez.

* A nankingi prot. szemináriumnak 40 hallgatója van. A pekingi egyetem r.k. teológiai karát feltehetően még az ősz végére megnyitják.

NAMÍBIA

* Tíz éve jelent meg az ev. egyházak nyíltlevelé, melyben az ENSZ és a hágai nemzetközi bíróság határozata alapján az egykori német gyarmat, Délnyugatafrika függetlenségének a biztosítására szólították fel a protektorátust gyakorló Délafrikai Unió kormányát. A jogos függetlenségi követelmények eredménytelensége folytán kialakult, s még ma is folyó gerillaháború sajnos külpolitikai jelentőségűvé terebélyesedett. A röviden SWAPO-ként ismert harcos függetlenségi pártot, a "Délnyugatafrikai Népszervezet"-et fegyverekkel, tanácsadókkal főként a Szovjetunió támogatja. Az egyházak vezetői azonban óva intenek a cseberből vederbe való eséstől.

* Ismeretlen tettesek felrobbantották az odíboi anglikán szeminárium valamennyi épületét. Emberéletben csupán azért nem esett kár, mert az északi határ mentén folyó függetlenségi harcok miatt a tanítást leállították és az épületek üresen maradtak. Tavaly novemberben ugyancsak ismeretlen tettesek az Ovambokavango Ev. Egyház korábbi kártevés után újjáépült onipai nyomdáját pusztították el.

SPANYOLORSZÁG

* R.k. részéről való tiltakozás közepette hagyott jóvá válsási törvényt az országgyűlés, engedve a közösakaratu válsást kétévi különélés után. Azzal számítanak, hogy rövid időn belül félmillióan adják majd be válsási keresetüket. Európában már csak Írország, Málta és San Marino tiltja a válsást.

NÉMETORSZÁG (NSZK)

* Meghalt Peter Brunner, a heidelbergi egyetem világtékintélyű ny. rendszeres teológiai professzora.

BOLÍVIA

* Egy vonatkozó tanulmány szerint a latinamerikai r.k. egyházaknak a szegényekhez való pártolása az elmúlt évtizedben legalább 1.000 püspök, pap, szerzetes, apáca életét veszélyeztette, ill. került sokuk életébe. S ahol az egyház vezetői a szegények mellett álltak ki, ott az egyházi élet bensőséges és életrevalóan virágzó.

ETIÓPIA

* A két éve elhurcolt Gudina Tumsa ev. egyházi orsz. főtitkár hollétéről még mindig nincs megbízható hír. A kormány részéről eddig állhatato-

san tagadták, hogy vajmi közük is lenne Tumsa lelkész eltűnéséhez, de újabban arról beszélnek, hogy kormányőrizetből banditák ragadták el ismeretlen helyre. Tumsa lelkész feleségét pedig közel egy éve tartják minden megokolás nélkül fogságban.

SZOVJETUNIO

* Filaret metropolitát nevezték ki a moszkvai patriarkátus külügyi hivatala élére, Juvenalij metropolita utódjaul.

* A moszkvai patriarkátus felügyelete alatt alig hat hónapja 600 alkalmazottal működő kegyeser üzem főmérnöke szerint ezévbén 11 millió feszület, 2.5 millió ikont, 800 keresztelőkövet, 200 ol-tári gyertyatartót, 35 tonna tömjént, 700 tömjénezőt és 1000 (csak ezer? — Szerk.) gyertyát szándékoznak gyártani; szállítanak Amerikába, Szíriába és Marokkóba is.

* Az Ev. Világszöv. gyűjtésében újabb 5000 német Bibliát kaptak a Belsőázsziába telepített németekből alakult ev. gyülekezetek. Az előző ötezres Biblia-küldemény 1978-ban jutott el hozzánk.

SVÉDORSZÁG

* A lelkészhiány ellensúlyozására (200 kellene, de csak 57-et szentelnek fel idén) nyugállományból hívnak vissza lelkészeket, egy-gyülekezetes lelkészek szolgálati körét két vagy három gyülekezetre is kiterjesztik, s világiakat állítanak be olyan munkakörökbe, ahol lelkészi minősítés nem előfeltétel. A Svéd (Ev.) Egyházban az északon lévő Harnösand egyházmegyében érezhető legjobban a lelkészhiány.

* Azon a címen, hogy a TV nézés renyhesség okozója és ezért ártalmas öregek egészségére, illetékes hatóságok nem engedélyezték, hogy az egyik kisvárosi öregotthon "épülethezkötött" lakói számára kábel-televízió a vasárnapi Isten-tiszteleteket közvetítsék.

EGYIPTOM

* A politikai ellenzék legutóbbi felszámolása közepette Sadat elnök visszavonta az állami elismerést III. Shenouda pápától, a kopt kereszténynek fejtől. Ellene az a vád, hogy a maga részéről is szította a keresztények és mohamedánok között egyre élesebbé vált ellentétet. Az elnöki rendelet szerint Shenouda helyébe öttagú tanács kerül, hogy az vezesse vissza az egyházat a megbékélés és türelem helyes útjára. A "tisztoztatás" során letartóztatottak többsége szélsőséges mohamedán körökből került ki.

BULGÁRIA

*Az Egyházak Világtanácsa ortodox tagegyházainak Szófiában tartott ülésén a Tanácsot "protestáns" elfogultsággal vádolták, s kívánatosnak tartották a görögnek a hivatalos nyelvek közé való bevezetését, valamint főleg protestáns vonatkozású teológiai kérdések mellőzését, s az ortodox egyházaknak számuk és történelmi fontosságuk arányában való képviselésének a biztosítását a Központi Bizottságban.

FINNORSZÁG

* A Szovjetunióban lévő finn ev. gyülekezetek számára 500—500 Újszövetséget és énekeskönyvet küldött a Finn (Ev.) Egyház. Jóllehet ezek a gyülekezetek viszonylagos szomszedságban van-

Krisztusvárásban

Úr Jézus, nem tudom, balga vagyok, vagy okosok seregében várok?
A Völegény Te vagy s a választ csak egyedül, Uram, Te tudhatod.

Mit tegyek, hogy ne a balga legyek?
Jézus, Te tégy okossá engemet!
Add, hogy a kegyelem olajával mindig égő lámpásod lehessek.

Te tisztítsd meg fehér ruhámat,
tisztá, hű szívet adj, míg tart a ma,
hogy éberem várhasalak téged,
mikor megnyílnak a fellegek!

Trombitaszótól zeng a mindenség,
színről színre látlak akkor, hiszem
s tudom, hogy egy lehetek Veled,
drága Megváltó Istenem.

H. L. Cs.

evangélium és milliós tömegeknek éppúgy nincs fogalmuk Istenről, mint a tulajdonképpen valamiféle istenséget mégis imádó pogányoknak, akikhez misszionáriusokat küldenek.

VIETNÁM

* A keletnémet prot. egyházak adományaként 40.000 Bibliát kapott a Protestáns Egyház.

FRANCIAORSZÁG

* Születése 100. évfordulóján a Vatikán elismerőleg nyilatkozott Teilhard de Chardin (1881—1955) jezsuita paptudós ember- és teremtéstan kutatómunkájáról. Jóllehet számára tiltva volt írásainak megjelentetése, halála után azok mégis kiadásra kerültek. Ezeknek a könyveknek

katolikus könyvtárakban való elhelyezését alig húsz éve még nem engedték meg.

TÖRÖKORSZÁG

* Háromnapos ökumenikus ünnepség keretében emlékeztek meg a II. ökumenikus zsinat 1600. évfordulójáról, melyet 381-ben Konstantinápolyban, a mai Istambulban tartottak. Azon a zsinaton véglegesítették hivatalos nevén a Niceno-konstantinápolyi, egyszerűbben a Niceai Hitvallást, melyben az ariánusi eretnokség ellenében szögezték le az "ortodox hit" jézusi alaptételeit. Az "Apostoli" és az "Atanázuszi" hitvallással együtt ezen a három egyetemes hitvalláson keresztül osztozik egymás hitében a kereszténység nagy többsége.

Hírközlő: BERNHARDT BÉLA

SECOND CLASS PUBLICATION.

POSTMASTER: SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR (USPS 178560)
BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102.

nak, adminisztrálásukat mégis az Észte Ev. Egyháznak kell ellátnia.

NORVÉGIA

* Most már 6 éves gyermekek is Úrvacsorához járulhatnak az ev. gyülekezetekben. A korhatárt nemrégén szállították le 12 évről.

SVÁJC

* Az Ev. Világszöv. egyik jelentése szerint a Német Demokratikus Köztársaságban csupán a lakosság felét, úgy 8.5 milliót lehet csak kereszténynek számítani.

* J. Kibira tanzán püspök, az Ev. Világszöv. elnöke a világméretű pogányság ill. hitetlenség leküzdésére buzdított az EVSZ végrehajtóbizottsága Turkuban tartott ülésén. Szerinte eljött az ideje az ún. "keresztény államok" újraváló evangélizálásának, mert azokban a materializmus és egyéb hasonló ideológiák hatására elsikkadt az

GYÜLEKEZETI HÍREK

CHICAGO

Az ottani magyar evangélikusok számára Tessenyi Kornél ny. lelkész úrvacsorai istentiszteletet tart Advent 2. vasárnapján, december 6-án. Az istentisztelet helye és ideje felől felvilágosítást ad Tomaj Gusztáv testvérünk a 463-4029 telefonszámon.

CLEVELAND—NYUGAT

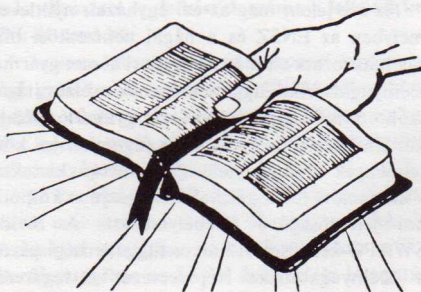
Lelkész: Juhász Imre

Templom: W. 98 és Denison Ave. — Lelkészi hivatal: 3245 W. 98th St. (44102). Tel.: (216) 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven. Úrvacsoraszta minden hó első vasárnapján és az ünnepnapokon. Vasárnapi iskola októbertől májusig 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven.

Augusztus folyamán vasárnaponként átlagosan 56, szeptemberben 60 hívünk vette igénybe az egyház igehirdető és tanító szolgálatát. **Keresztelés:** Tomaschek Attila Pál, aug. 30 (keresztelte Nt. Kiss Miklós lovászpaltai lelkész). **Esketés:** Völgyi János és Erőssy Gizella, júl. 25. **Betegeink,** kik kórházi kezelésben részesültek mostanában: Ster Lona, Simon Bálint, Bace Margit, Kató Antalné, dr. Tihanyi Sándorné, ifj. Klein Jánosné, Abel József, Faragó György, Domján Zoltánné. — Évi nagy bazárunk november 8-án lesz, déltől estig; 12:30-kor disznótoros ebéddel.

Hálaadás ünnepe előestéjén, november 25-én, szerdán este 7:30 órakor angolnyelvű istentiszteletet tartunk.

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1981. NOVEMBER HÓ

PÜNK. U. 21. VAS. — NOV. 1.

Heti ige: Mik 6:6

1. Fil 4:10-13, 19-20. — Mt 22:1-14.
2. 5Móz 27:11-26. — Zsid 11:8-22.
3. 2Móz 18:23-27. — Zsid 11:23-31.
4. Kol 3:18-25. — Zsid 11:32-40.
5. Filem 1:1-22. — Zsid 12:1-11.
6. Ef 5:25-32. — Zsid 12:12-17.
7. 1Kor 7:29-31. — Zsid 12:18-24.

PÜNK. U. 22. VAS. — NOV. 8.

Heti ige: 2Kor 6:2b

8. 1Ts 1:1-5a. — Mt 22:15-21
9. Jób 14:1-6. — Zsid 12:25-29.
10. Mt 24:15-28. — Zsid 13:1-14.
11. Mt 24:29-35. — Zsid 13:15-25.
12. Mt. 24:36-42. — 1Ts 1:1-10.
13. Jer 18:1-10. — 1Ts 2:1-12.
14. Mt 24:43-51. — 1Ts 2:13-20.

PÜNK. U. 23. VAS. — NOV. 15.

Heti ige: 2Kor 5:10a

15. 1Ts 1:5b-10. — Mt 22:34-46.
16. Lk 19:11-28. — 1Ts 3:1-5.
17. 1Móz 19:12-19. — 1Ts 3:6-13.
18. Lk 13:1-9. — 1Ts 4:1-12.
19. Lk 21:11-19. — 1Ts 4:13-18.
20. 2Kor 5:1-10. — 1Ts 5:1-11.
21. Jel 20:11-15. — 1Ts 5:12-18.

PÜNK. U. UT. VAS. — NOV. 22.

Heti ige: Lk 12:35

22. 1Kor 15:20-28. — Mt 25:31-46.
23. Lk 12:35-40. — 1Ts 5:19-28.
24. Lk 13:22-30. — 2Ts 1:1-12.

25. Mk 13:31-37. — 2Ts 2:1-12.
26. Hálaadás ünn. 5Móz 8:1-10. — 2Ts 2:13-17
27. 1Pt 4:12-19. — 2Ts 3:1-5.
28. 2Pt 3:3-13. — 2Ts 3:6-18.

ADVENT 1. VAS. — NOV. 29.

Heti ige: Zak 9:9

29. 1Kor 1:3-9. — Mk 11:1-10
30. Hab 2:1-4. — Zak 1:1-6.

1981. DECEMBER HÓ

1. Mik 2:1-5, 12-13. — Zak 1:7-17.
2. Jel 22:12-13, 17, 20-21. — Zak 2:1-4.
3. 1Móz 49:8-10. — Zak 2:5-17.
4. Jn 18:33-38. — Zak 3:1-10.
5. Sof 3:14-17. — Zak 4:1-14.

ADVENT 2. VAS. — DEC. 6.

Heti ige: Lk 21:28

6. 2Pt 3:8-14. — Mk 1:1-8.
7. Ézs 26:1-12. — Zak. 5:1-11.
8. Jel 2:1-7. — Zak 6:1-8.
9. Jel 3:7-13. — Zak 6:9-15.
10. Mk 13:5-13. — Zak 9:9-12.
11. Jel 3:14-22. — Zak 12:9-13:1.
12. Mt 24:1-14. — Zak 14:1-11.

ADVENT 3. VAS. — DEC. 13.

Heti ige: Ézs 40:3b, 10a

13. 1Ts 5:16-24. — Jn 1:6-8, 19-28.
14. Mt 11:11-15. — Mal 1:6-14.
15. Mt 3:1-12. — Mal 2:1-9.
16. Lk 3:1-20. — Mal 2:10-16.
17. Hós 14:6-10. — Mal 2:17-3:5.
18. Mk 1:14-15. — Mal 3:6-12.
19. Lk 7:29-35. — Mal 3:13-21.

ADVENT 4. VAS. — DEC. 20.

Heti ige: Fil 4:4, 5b

20. Rm 16:25-27. — Lk 1:26-38.
21. 2Sám 7:4-6, 12-14a. — Mal 3:22-24.
22. Jer 31:2-6, 14. — Jn 1:1-5.
23. 1Krn 17:15-20, 23-27. — Jn 1:6-8.
24. Lk 2:1-14. — Jn 1:9-14.
25. Karácsony 1. Lk 2:15-20. — Lk 1:46-55.
26. Karácsony 2. Zsid 1:1-6. — Lk 2:29-32.

KAR. U. VAS. — DEC. 27.

Heti ige: Jn 1:14a

27. Kol 3:12-17. — Lk 2:25-40.
28. Mt 2:13-18. — Jn 1:15-18.
29. Ézs 63:7-9. — Jn 1:19-28.
30. Ézs 49:13-16. — Jn 1:29-34.
31. Lk 12:35-40. — Jn 1:35-42.

(J)